

Vaixells que es creuen en la nit

Un acord comercial amb els Estats Units podria beneficiar tothom, però potser no prospera.

La vida dels europeus moderns està marcada per penúries sense fi, com ara la incapacitat de comprar ostres de Hog Island. Aquests mol·luscs grossos i succulents, que es cultiven en una badia al nord de San Francisco, poden competir sense problemes amb les ostres de Normandia o Llenguadoc. El comerç transatlàntic d'ostres, però, no existeix. Per què? Per regulacions de seguretat incompatibles: els Estats Units analitzen l'aigua de les ostres, mentre que la Unió Europea examina els mol·luscs mateix. Tots dos mètodes són eficaços, però cap de les dues parts reconeix el de l'altra.

L'Associació Transatlàntica pel Comerç i la Inversió (TTIP, en l'acrònim anglès) és un ambiciós acord comercial entre els EUA i la UE destinat a reduir aquestes diferències. A diferència dels acords de lliure comerç clàssics, se centra en les barreres reguladores i d'altres obstacles no aranzelaris, perquè els gravàmens sobre la majoria de productes que es comercien a través de l'Atlàntic ja són gairebé inexistents. Els negociadors somien un món en què els productes farmacèutics estiguin subjectes a les mateixes regulacions d'anàlisi, en què les normatives sobre el disseny de cotxes i l'etiquetatge químic siguin homogènies o es reconeguin mútuament, i així el comerç transatlàntic d'ostres finalment sigui possible. Els beneficis són difícils de calcular, però una suposició raonable és que un TTIP "ambiciós" podria augmentar el PIB dels Estats Units en un 0,4% i el de la UE en una mica més.

Això seria un impuls positiu per a les economies ofegades per l'austeritat d'Europa i per a un comerç mundial alentit. No comporta l'agonia política de fer reformes estructurals ni implica més despesa pública. El TTIP també podria assegurar que Europa i els Estats Units, que representen la meitat de la producció mundial, estableixin estàndards que la resta del món aleshores hauria de seguir. Alguns diplomàtics afegeixen que això conso-

Reproduït amb permís de

The
Economist

lidaria la relació transatlàntica ara que els europeus cada vegada estan més inquietats amb Rússia: alguns parlen d'una "OTAN econòmica". Això és especialment important per als europeus de l'est, que s'han molestat per la proximitat estratègica de Barack Obama amb Àsia.

I tot i això, el TTIP comença a trontollar. S'ha aconseguit poc en els 18 mesos des que es van iniciar les converses, i les dues parts s'han barallat per impostos confiscatoris als sectors més afavorits. Cecilia Malmström, la nova comissària de comerç, ha visitat Washington DC amb la promesa d'un "nou començament".

La dificultat és que molts europeus prefereixen una mort neta a un nou començament. El TTIP, es lamenten els detractors, és un cavall de Troia que permetrà a les multinacionals nord-americanes reduir els estàndards europeus que els seus grups de pressió encara no han pogut minimitzar, o també comprar el Servei Nacional de Salut de la Gran Bretanya. Sorprenentment, l'oposició més forta és a Alemanya, que prèviament no era un bastió d'activistes anticomerç. Durant gran part de l'any, el protagonisme l'ha tingut el *chlorhühnchen* (pollastre rentat amb clor), un exemple dels horrors que, segons els opositors del TTIP, els europeus s'haurien d'empassar si obren les portes als productes nord-americans.

La cancellera Angela Merkel insisteix que no s'han de preocupar. Els crítics s'han centrat en l'Arbitratge de Diferències Inversor-Estat (ISDS), una disposició que permetria als inversors estrangers cercar arbitratge i indemnitzacions en cas d'expropiació o d'altres males gestions governamentals. Al darrere, diuen alguns, hi ha el renaixement de l'antiamericanisme de l'esquerra alemanya, impulsat per les

revelacions que espies nord-americans van intervenir el telèfon de Merkel.

Els funcionaris europeus s'arronsen d'espatlles davant d'aquests problemes inicials. El TTIP podria ser l'acord comercial més ambiciós de la història de la UE, i no és estrany que, en alguns àmbits, vagi pel camí equivocacat. En privat, hi ha frustració sobre el canvi que hi ha hagut en les discussions. La força dels sentiments contra l'ISDS ha obligat la UE a eliminar-lo temporalment de les converses mentre es resol com continuar.

Hi ha preocupacions al bàndol americà. "Estem desconcertats per l'actitud d'Europa", explica un funcionari nord-americà. No aprovar el TTIP podria alimentar un referèndum britànic sobre la UE, perquè aquells que donen suport al "Brexit" (la sortida de la Gran Bretanya de la Unió Europea) mantenen que al Regne Unit tot sol li seria més fàcil arribar a acords comercials amb els Estats Units.

Hi ha senyals de desglaç. Sigmar Gabriel, líder dels socialdemòcrates d'Alemanya i vice-canceller de Merkel, ha anunciat el seu suport a l'oferta de Canadà. Merkel expressa més contundentment el seu suport. Funcionaris nord-americans diuen que el debat s'ha calmat les últimes setmanes. Parlen molt bé de Malmström i de Frans Timmermans, un comissari holandès que pretèn resoldre el problema de l'ISDS.

No obstant això, els partidaris del TTIP encara lluiten pels arguments positius, i en lloc d'això es veuen obligats a parlar del *chlorhühnchen* i altres mites. A diferència de la majoria dels anteriors acords comercials de la UE, el TTIP el podrien haver de ratificar parlaments nacionals (així com l'europeu), de manera que no es pot ignorar als polítics crítics. Un impulsor nord-americà de l'acord diu que ha après a no prometre als europeus que el TTIP els proporcionarà ocupació i creixement; ningú no s'ho creu. L'adulació és més eficaç: que TTIP és una extensió del mercat únic de la UE amb un soci amistós. Els partidaris també podrien parlar de les ostres, i és que el TTIP necessita tota l'ajuda que pugui aconseguir.

Traducció de Paula Arnas Antolí